

Hvordan vi anvender Bo Hejlskov Elvéns stressmodel i vores pædagogiske praksis

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

VELKOMMEN

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Specialdagtilbud Skovbrynet

```
graph TD; Title[Specialdagtilbud Skovbrynet] --> A[Afdeling Skovhøj]; Title --> B[Afdeling Troldhøj]; Title --> C[Afdeling Skovbo]; Title --> D[Afdeling Nygårdsvej];
```

Afdeling Skovhøj

Karetmagertoften
/Kantorvænget

Målgruppe:
Betydelig og varig nedsat
fysisk og/eller psykisk
funktionsevne herunder
autisme spektrum
forstyrrelser.

Afdeling Troldhøj

Hestehavevej

Målgruppe:
Børn med betydelig og
varig nedsat fysisk
og/eller psykisk funktion
sevne.

Afdeling Skovbo

Hestehavevej

Målgruppe:
Børn med autisme spek-
trum forstyrrelser.

Afdeling
Nygårdsvej

Nygårdsvej

Målgruppe:
Børn
med opmærksomheds-
forstyrrelser og re-
lationsforstyrrelser,
herunder autisme og
ADHD.

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Program:

1. Nogle gange er der noget, der er svært og udfordrende
2. Stressmodel
3. Vores erfaringer med at anvende stressmodellen ved at gennemgå to praksiseksempler.
4. Hvad betyder det i praksis
5. Udarbejdelse af stressmodellen ud fra case
6. Fælles afrunding

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Nogle gange er der noget, der er svært og udfordrende

Definition på en konflikt:

Konflikter er uoverensstemmelser, der indebærer spændinger i og mellem mennesker.

(center for konfliktløsning)

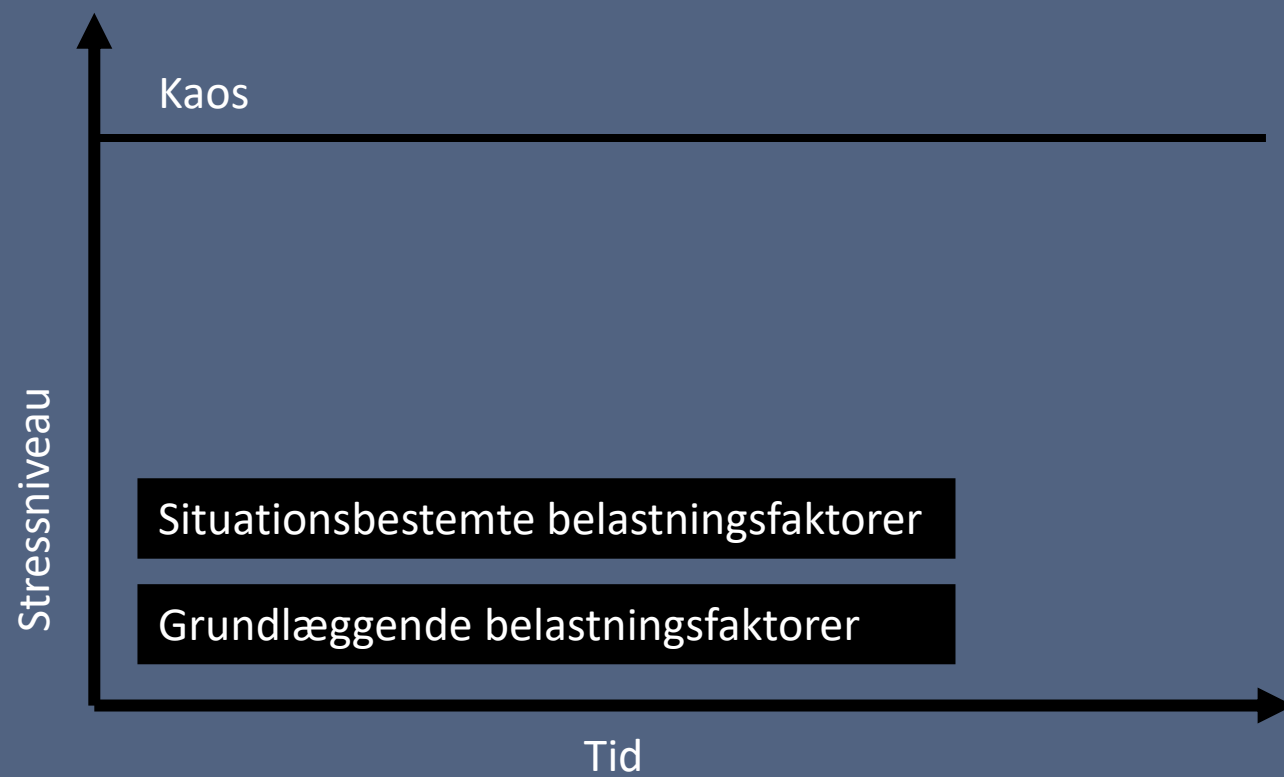
Barnet gør det bedste, det kan.

(Ross Green)

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

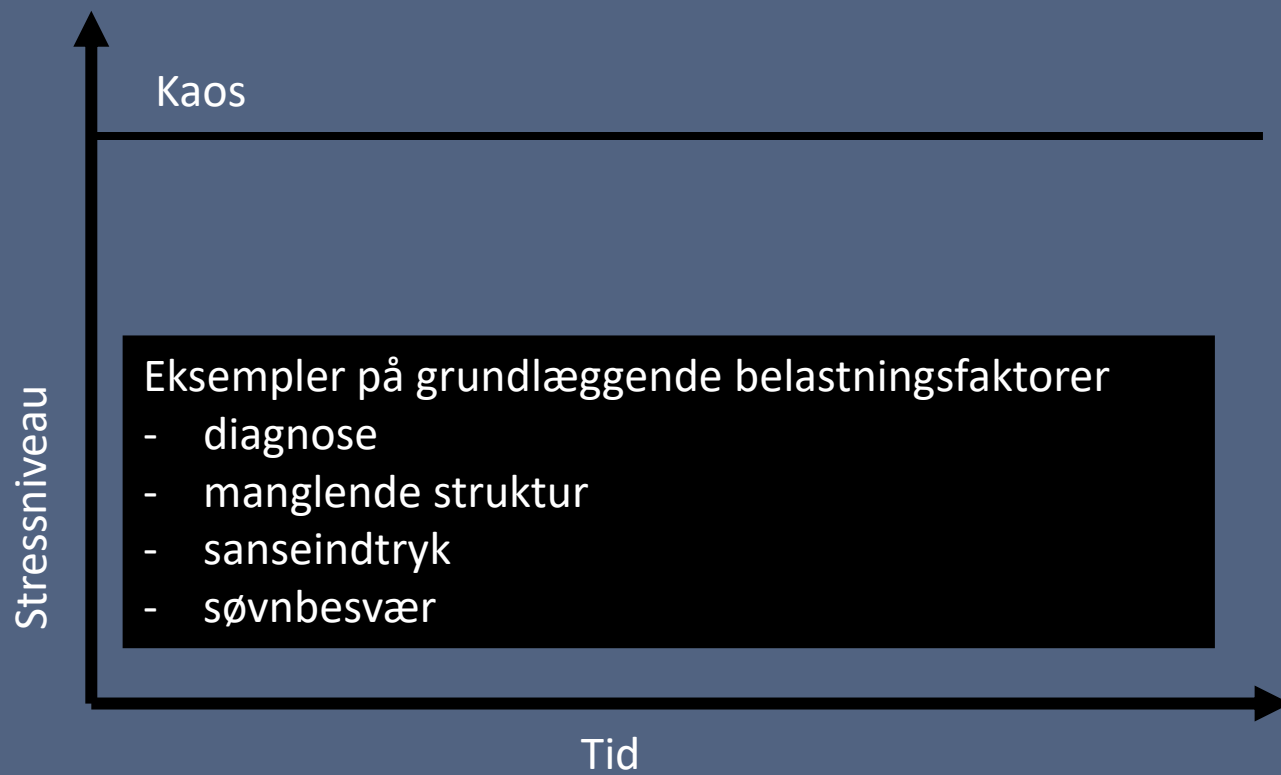
Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

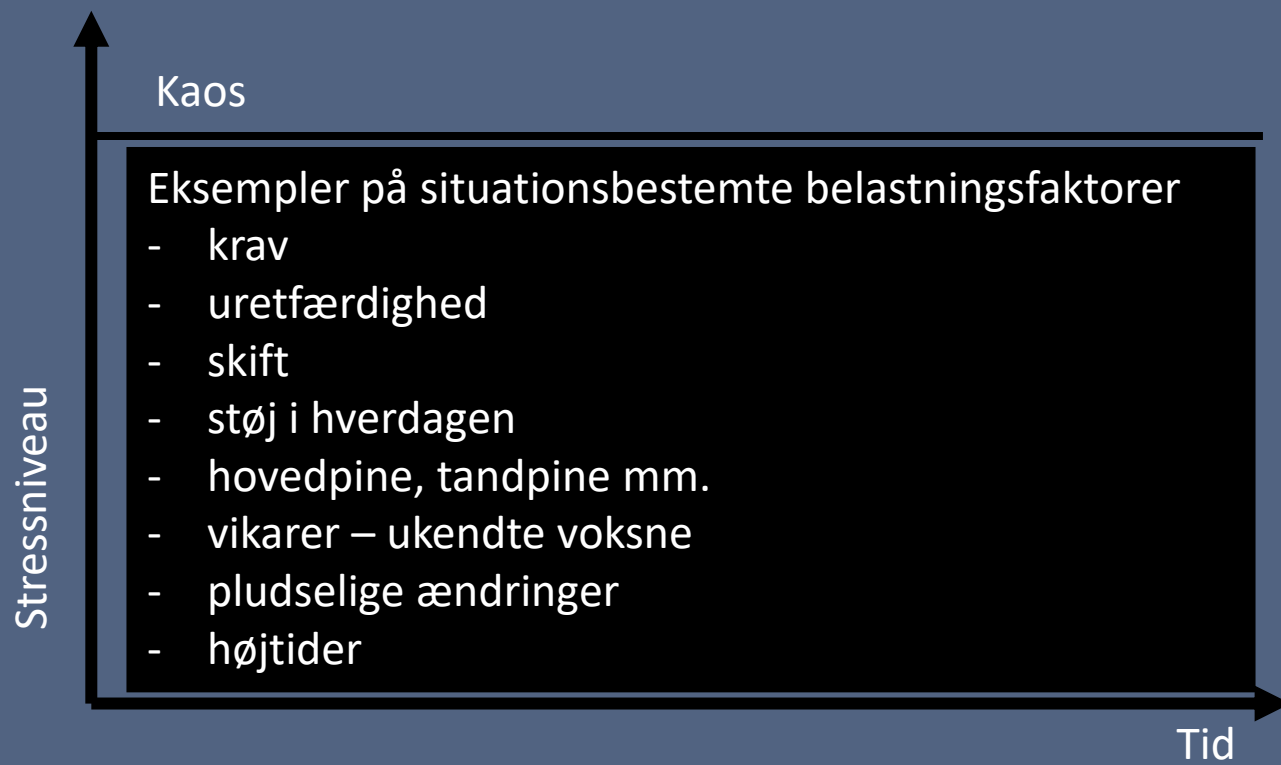
Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

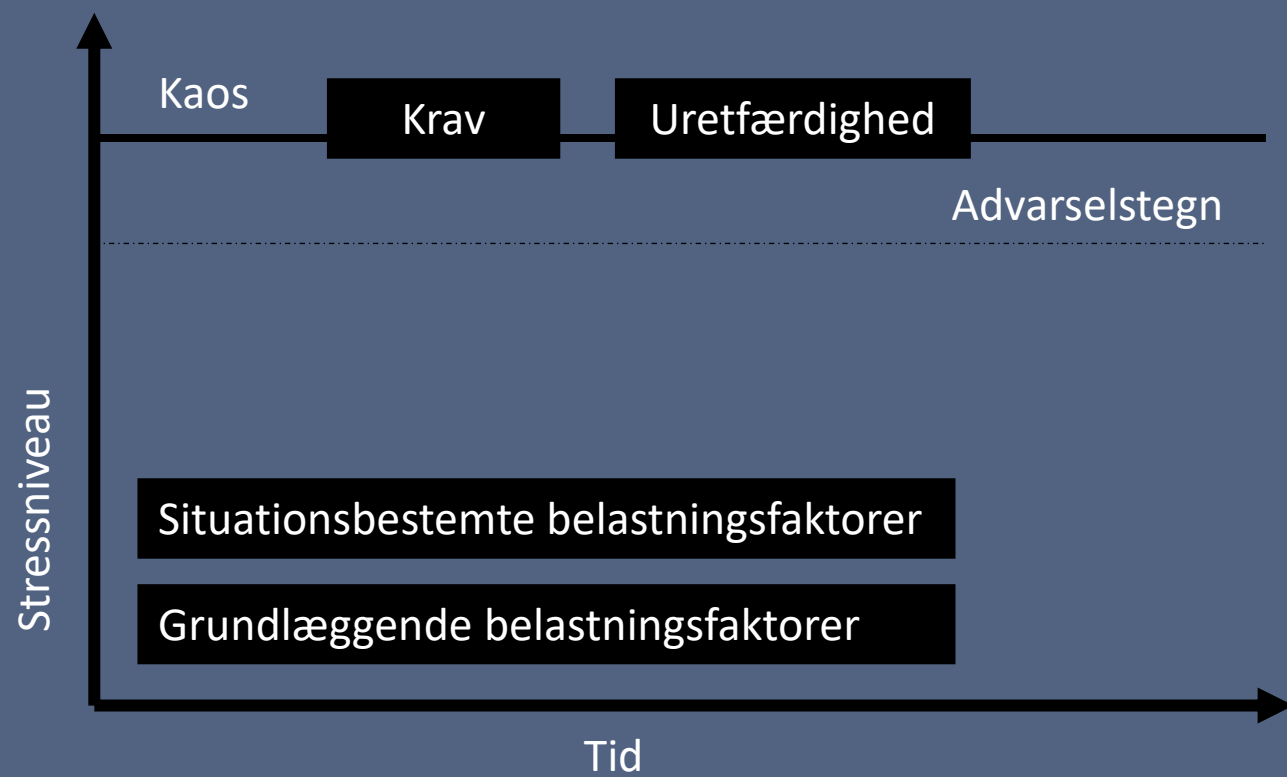
Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

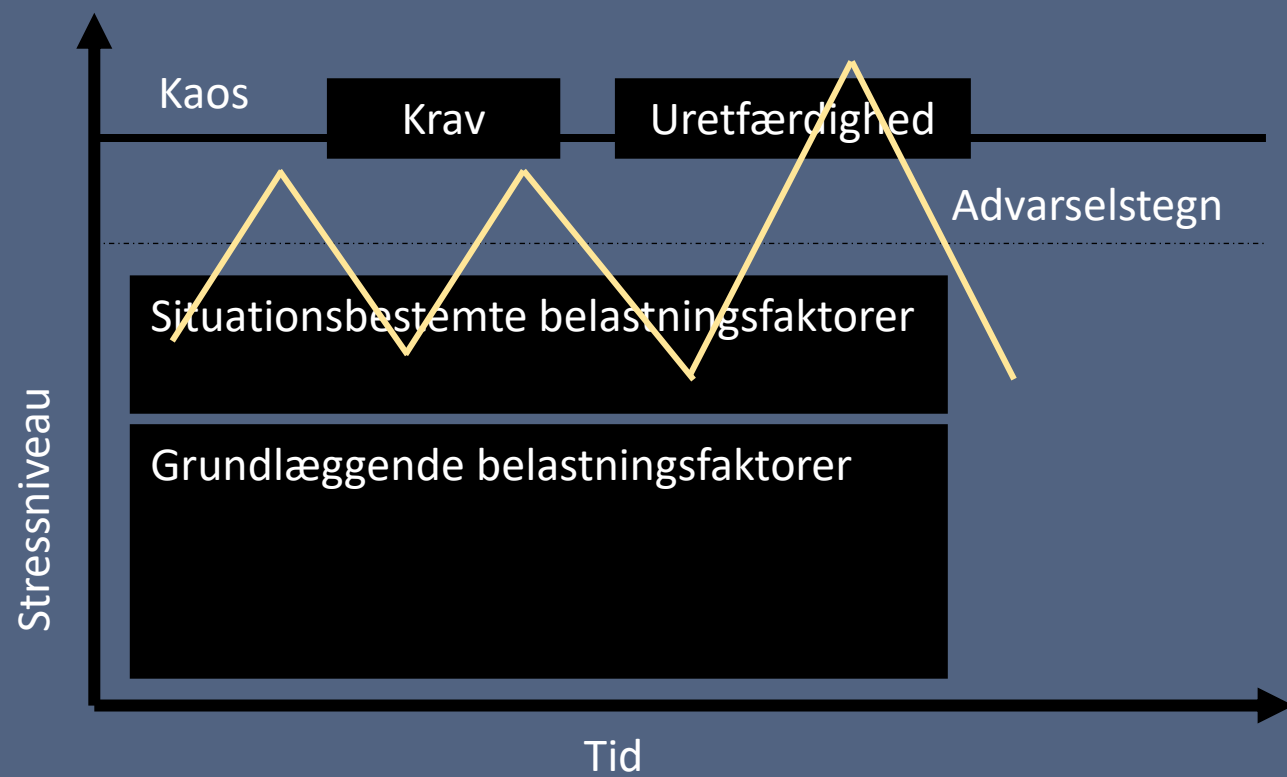
Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

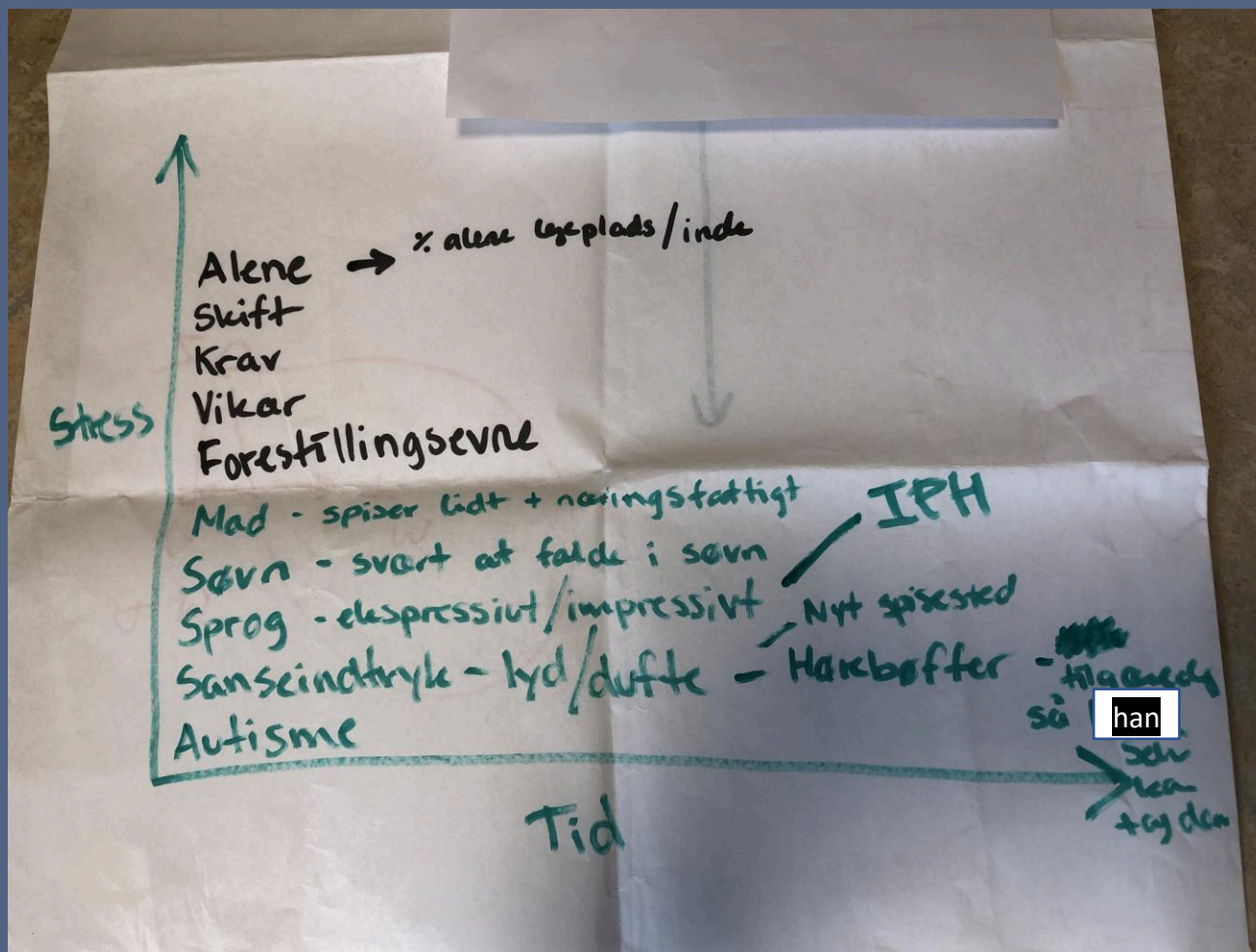
Vores erfaringer med at anvende stressmodellen

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Kim

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

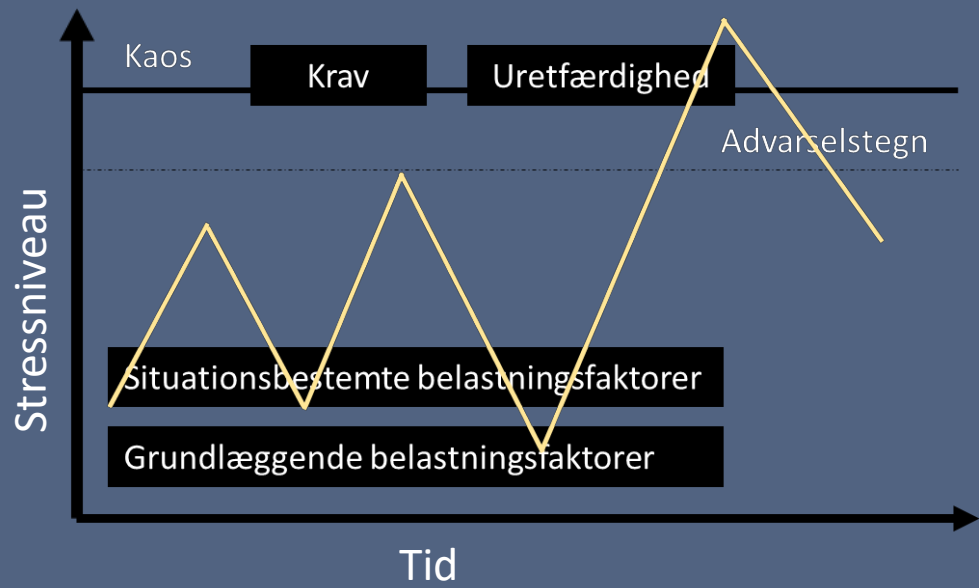
Pædagogiske tiltag

- Kim var ikke alene på legepladsen – han var altid ude sammen med en voksen
- Nyt spisested, der var skærmet fra andres mad
- Hørebøffer blev gjort tilgængelige for Kim
- Vi fik generelt en opmærksomhed på vores krav til Kim

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

De grundlæggende belastningsfaktorer er til stede hver eneste dag i barnets liv. Afstanden fra grundstress til kaosgrænse er meget mindre end hos andre.

De situationsbestemte belastningsfaktorer er bestemt af en given situation og kan eksempelvis være krav, hovedpine, tandpine, vikarer, pludselig støj mm.

De situationsbestemte belastningsfaktorer kommer oveni de grundlæggende faktorer og bliver på den måde meget tydelige for de mennesker, der er omkring barnet. Vi ser dem som udlæsende faktorer af kaos og forsøger derfor at undgå dem.

Pædagoger og forældre fokuserer ofte på det pædagogiske arbejde med situationsbestemte faktorer. Vi baner vejen og tage forhindringer væk og begrænser på den måde barnets liv så de ikke oplever stress. Problemet med den type pædagogik er at vi ofte bliver nødt til at løbe vældigt hurtigt hvis vi skal nå at redde vores børn fra alle stressende oplevelser. Det vil meget nemmere at fjerne nogle af belastningsfaktorerne. Så behøver vi ikke løbe så hurtigt for et mere stabilt liv.

Navn:

Dato:

Grundlæggende belastningsfaktorer

-
-
-
-
-
-
-

Situationsbestemte belastningsfaktorer

-
-
-
-
-
-
-

Hypoteser:

-
-
-

Tiltag:

-
-
-
-

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Navn: Mohamad

Dato: Februar 2022

Grundlæggende belastningsfaktorer

- Diagnoser (infantil autisme, lettere mentalretardering og plejekrævende familiemedlem)
- Manglende fleksibilitet (forestillingsevne)
- Han er sensitiv ift. den taktile sans
- Ingen struktur i hjemmet
- 2 sprog (arabisk i hjemmet og dansk i børnehaven)
- Får ikke altid den søvn, han har brug for

Situationsbestemte belastningsfaktorer

- Har svært ved krav
- Har svært ved skift i aktivitet
- Har svært ved at komme i børnehaven, når han har været hjemme i en længere periode
- Har svært ved at komme på legepladsen, når det er koldt
- Har det svært, når han ikke kan få det specifikke legetøj, som han gerne vil lege med
- Bliver frustreret, når vi ikke forstår, hvad han vil
- Ved frustration reagerer Mohamad med skrig og slag

Hypoteser:

- Vi har en hypotese om, at det er svært for Mohamad at komme tilbage efter en længere periode væk fra børnehaven. Vi oplever, at han oftere og lettere bliver frustreret. Det virker som om, han lige skal tilbage i strukturen igen.
- Vi har en hypotese om, at Mohamad profiterer af ensartethed. Han har en infantil autisme diagnose og er ofte uflexibel ift. forestillingsevnen.
- Vi har en hypotese om, at hans søvnbehov ikke er dækket.

Tiltag:

- Vi vil have fokus på ensartethed. Vi registrerede på de gange, hvor vi oplevede, at det er svært og så tage det op på et teammøde. På den måde sikrede vi, at der ikke opstår tvivlsspørgsmål i forhold til regler mm. Vi vil være opmærksomme på, om vi skal gøre dette igen.
- Der er lavet aftale om sparring med tale- hørekonsulent vedrørende Mohamads sprog. Vi skal have fokus på, hvordan vi hjælper ham med at fortælle os det, han gerne vil, så han ikke frustreres så let.
- Vi vil være opmærksomme på, at det er svært for Mohamad, når han kommer tilbage efter ferie eller længere sygdom. Det betyder, at der skal være en voksen sammen med ham for at hjælpe ham.
- Vi vil gå i dialog med forældrene for at høre, hvordan Mohamad sover derhjemme.

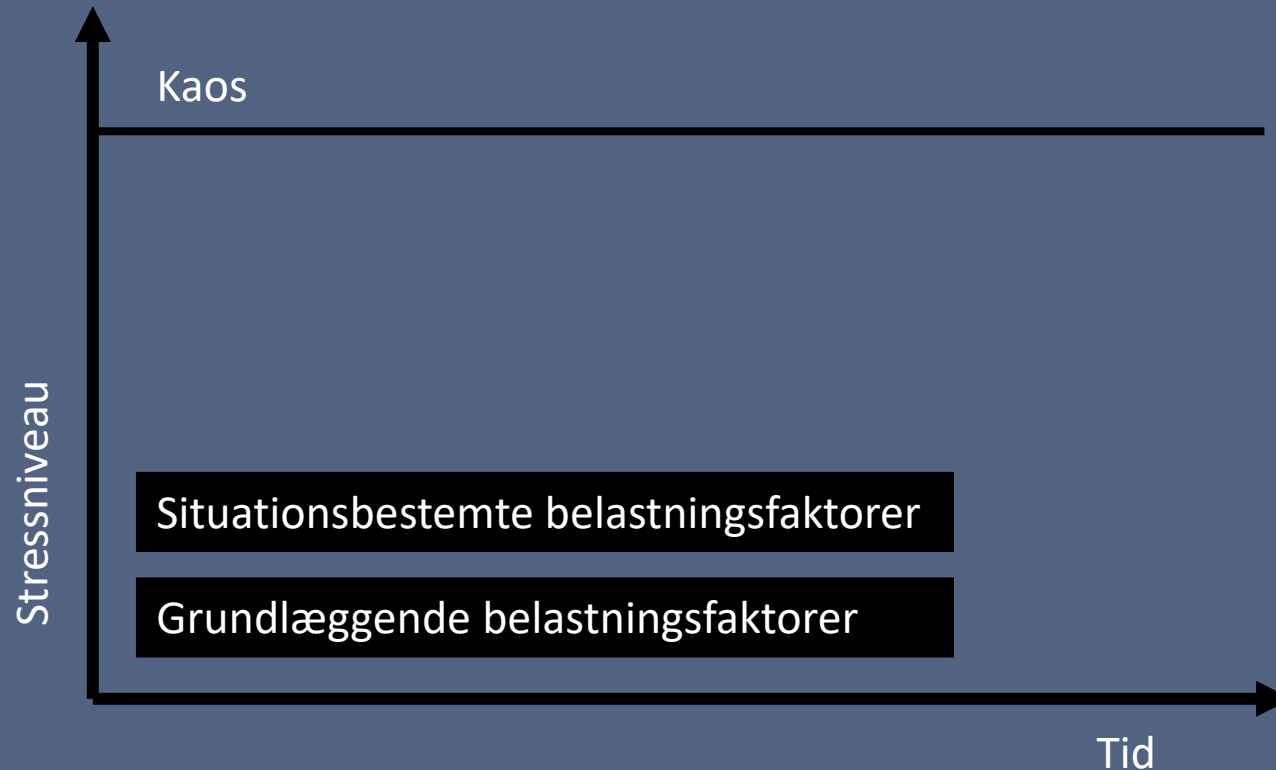
Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Hvad betyder det i praksis

For at gøre afstanden mellem belastningsfaktorerne og kaoslinjen større, bør vi kigge på vores tilgang til det enkelte barn herunder den visuelle struktur.

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

De 9 Hv'er skaber overblik

1. Hvad skal jeg lave? (indhold)
2. Hvorfor skal jeg lave det? (mening)
3. Hvordan skal jeg lave det? (metode)
4. Hvor skal jeg lave det? (placering)
5. Hvornår skal jeg lave det? (tidspunkt)
6. Hvor længe skal jeg lave det? (tidshorisont)
7. Hvem skal jeg lave det med? (personer)
8. Hvor meget skal jeg lave? (mængde)
9. Hvad skal jeg så? (næste)

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Eksempler på visuelle skemaer:

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Eksempler på visuelle støttesystemer:

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

PAUSE

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Case vedrørende Bodil:

Bodil er 4 år gammel og har diagnoserne infantil autisme og lettere mentalretardering. Bodil er ikke sproglig aldersvarende og udfordret både impressivt og ekspressivt. Hendes sproglige niveau svarer til ca. 2,5 år.

Bodil bor sammen med sin mor og far og har 1 lillesøster. Bodil kører med taxa til og fra børnehaven.

Kontakten mellem forældre og børnehaven er god. Forældrene fortæller, at det er svært for dem, at forstå Bodils vanskeligheder, og hvordan de skal hjælpe hende.

Bodil får madpakker med i børnehaven. Bodil er småspisende og meget selektiv ift. hvad hun spiser.

Bodil spiser sin mad i det fælles grupperum, hvor hun sidder ved et bord sammen med et andet barn. Den voksne sidder imellem de to børn. Der sidder tre andre børn ved et andet bord.

Ofte er spisesituationen svær. Bodil siger nogle ord og lyde, som de voksne ikke forstår. Bodil kan blive meget frustreret og reagerer ved at råbe ad den voksne, mens hun tager sig til hovedet. Bodil kan råbe meget højt og meget længe. Nogle gange går Bodil fra bordet og hen til de andre børn for at slå ud efter dem.

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Navn: Boldi

Dato: September 2022

Grundlæggende belastningsfaktorer

- **Infantil autisme**
- **Sproglig udfordret**
- **Sensitiv/selektiv ift. mad**
- **Lettere medtalretarding**
- **Forældrene har svært ved at forstå Bodils vanskeligheder**

Situationsbestemte belastningsfaktorer

- **De andre børn i spisesituationen**
- **De voksne forstår ikke Bodils kommunikation**
- **Udfordret ift. sanseindtryk**
- **Udfordret ift. forudsigelighed ift. madpakke**
- **Udfordret ift. kravsituation**
- **Taxa kørsel**

Hypoteser:

- **Hun føler sig ikke forstået**
- **Hun bliver forstyrret, når der er mange børn**
- **Hun er overfølsom for lyde**
- **Hun har svært ved at være i det lille og det store fællesskab**
- **Hun bliver frustreret ved for meget stimuli**
- **Hun er sulten**
- **Anderledes sensoriske oplevelser**
- **Hun kan blive påvirket af, hvad hun har med i madpakken**

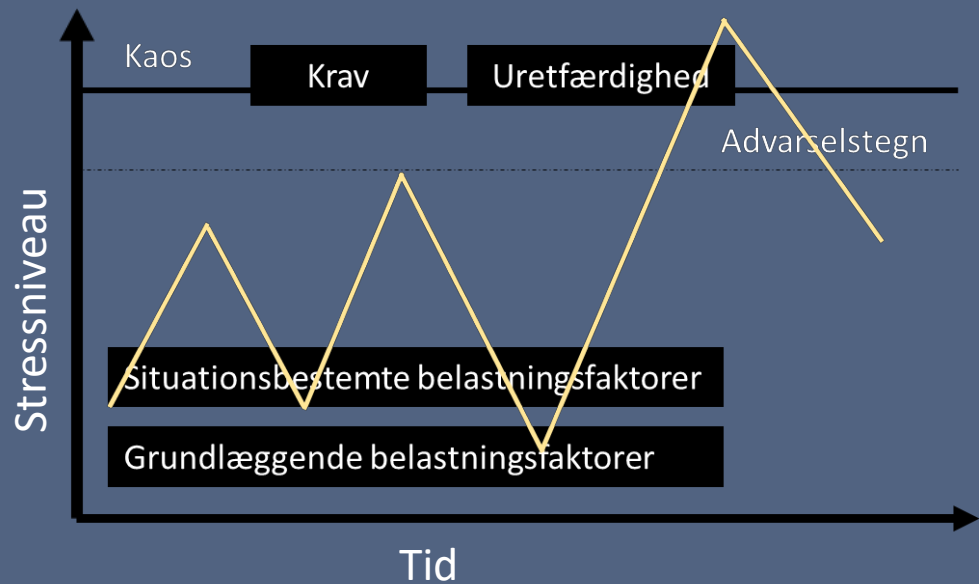
Tiltag:

- **Hjælpe Bodil med at få en alternativ kommunikation**
- **Kigge på placering i spisesituationen**
- **Kigge på, om Bodil skal spise på et andet tidspunkt**
- **Minimere sensoriske indtryk under måltidet**
- **Rammesætte spisesituationen med time timer**
- **Genkendelig og overskuelig madpakke**
- **Afskærmning**
- **Stemmeskala til de andre børn**

Bo Hejlskov • Den samme voksen i en periode

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

De grundlæggende belastningsfaktorer er til stede hver eneste dag i barnets liv. Afstanden fra grundstress til kaosgrænse er meget mindre end hos andre.

De situationsbestemte belastningsfaktorer er bestemt af en given situation og kan eksempelvis være krav, hovedpine, tandpine, vikarer, pludselig støj mm.

De situationsbestemte belastningsfaktorer kommer oveni de grundlæggende faktorer og bliver på den måde meget tydelige for de mennesker, der er omkring barnet. Vi ser dem som udlæsende faktorer af kaos og forsøger derfor at undgå dem.

Pædagoger og forældre fokuserer ofte på det pædagogiske arbejde med situationsbestemte faktorer. Vi baner vejen og tage forhindringer væk og begrænser på den måde barnets liv så de ikke oplever stress. Problemet med den type pædagogik er at vi ofte bliver nødt til at løbe vældigt hurtigt hvis vi skal nå at redde vores børn fra alle stressende oplevelser. Det vil meget nemmere at fjerne nogle af belastningsfaktorerne. Så behøver vi ikke løbe så hurtigt for et mere stabilt liv.

Navn: Bodil

Dato: September

Grundlæggende belastningsfaktorer

- Infantil autisme.
- Letter mentalretardering.
- Sproglige vanskeligheder – impresivt og ekspresivt – svarende til 2,5 år.
- Det er svært for forældrene at forstå Bodils vanskeligheder.
- Småtspisende og selektiv ift. mad.

Situationsbestemte belastningsfaktorer

- Svær spisesituation. Bodil er frustreret omkring spising – hun reagerer ved at råbe, tage sig hovedet og slå mod de andre børn.
- Bodil har svært ved at kommunikere omkring spising.

Hypoteser:

- Bodil bliver forstyrret af de andre børn ved spisingen.
- Bodil ikke vil spise netop den mad, der er i madpakken.
- Bodil har svært ved at kommunikere.

Tiltag:

- Bodil spiser alene i et rum med en voksen for at se, om det giver hende mere ro.
- At få forældrene til at sende mad med til en uge ad gange for at kunne tilbyde Bodil mere forskelligt mad.
- Hjælpe Bodil med en form for billedkommunikation.
- Holde et forældremøde for at hjælpe forældrene med at få en større handicapforståelse.

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Fælles afrundning

- *Er der spørgsmål?*
- *Er der nogle kommentarer?*

For yderligere information kontakt mibt@aarhus.dk eller klsn@aarhus.dk

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen

Litteratur:

Bo Hejlskov Elvén: Problemskabende adfærd ved udviklingsforstyrrelser eller udviklingshæmning

Ross W. Greene: Det eksplosive barn

<https://konfliktloesning.dk/videnscenter/om-konflikter/definition-og-konfliktsyn/>

Bo Hejlskov Elvéns stressmodel

Specialdagtilbud Skovbrynet, afd. Nygårdsvej

Klaus Storgaard og Mie Thaysen